

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedővre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiliteva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma
Kiadóhivatal telefonszáma
MEGJELENIK MINDENNAP, HETFO ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 48. szám.

Csütörtök, március 2.

A városi közönség

kulturigényei a háboru óta, ha lényegükben nem is változtak, mindenesetre új irányt nyertek; ezt pedig kényszerítő körülmények idéztek elő. Azelőtt minden kisvárosnak is, meg volt a maga színháza, amely annyira, amennyire megteremtette az összeköttetést a városi közönség és az egész világ kulturtermékei között. A kisvárosi polgár esténként, habár a művészet halványabb tükrözésében, mégis képet nyert a nagyvárosok színházi és irodalmi életéről, ami egyéni kulturájának természetes fejlesztésében részére lelki gazdagodást jelentett.

A kisváros közönsége már hosszabb idő óta kénytelen erről a kulturigényéről lemondani. Rá kellene mutatni arra, hogy ez a hiány a kisváros kulturéletének a rovására megy, hogy a lélek fejlődésében sem történhetik megállás anélkül, hogy ez a pillanatnyi stagnálás utóbb visszafejlődésé ne fajuljon? Képzeltető-e másként, mint hogy a Muzsák hallgatásának szomorú korszakában mi, egyhangú életet élő, a színház sugárzó kinyilatkoztatását nélkülöző kisvárosi emberek, hovatovább elveszítünk minden kapcsolatot a művészetek világközösségével?

Akiket sorsuk a kisváros lendületlen életébe sodort, csak hangos vigalmak zürzavaros lármája közben élhetnek, ugynevezett társaséletet s ezerszer hálásnak kell lenni a sorsnak, ha a világfelfordulás hullámaitól idevetett néhány művész legalább a zenekultusz üdítő forrásából juttat nekünk néhány cseppet. De kétségtelen, hogy a szerencsés véletlen szeszélyének egy haladó, a kulturában is emelkedni akaró közönség állandóan kitéve nem lehet. Kétségtelen, hogy itt a kulturának szilárdan álló oltárokra kell emelni és rajtuk a művészetek örök tüzeit kell ápolni.

Hányszor hangoztattuk e lap hasábjain is, hogy a különböző nemzetiségek, különböző érdekű polgárok részére egyetlen egy közösen járható út építhető, amelyen testvéri egyetértésben és együvé forrt lélekkel juthatnak előre. Ez az út a kultura közös útja. Ide a nyelv különbözősége mellett egyazon szépség napja ragyog, itt megszünik minden mesterségesen teremtett ellentét, itt nem hangozhatnak fel egyetlen tiltó érv, itt nem politikáról, hanem tul minden kiesinyes napi eseményen, az egymástól elhajlott gondolkodások boldog találkozásáról van szó.

Ezért tartjuk mindenkor idősze-

rűnek a színház kérdésének a felvetését. A mi demokratikus államunk senkit kulturájának ápolásában gátolni nem akar. Ennek a sugaras elvnek kell érvényt szerezni és lehetővé kell tenni minden nemzetiség részére, hogy a saját anyanyelvén vegyen újból tudomást a színműirodalom haladásáról és ezzel együtt a világkultura új, nagy-szerű fellendüléséről.

Színházra és színészekre van szüksége minden városnak, amely a fejlődésben nem akar visszamaradni. Vonuljon be újból a művészet varázsa a kultura templomaiba, emelje fel és termékenyítse meg az eltikkadt lelkeket és árássa reájuk a régóta nélkülözött, igazi meleg derűt, amit csak a gondolat ereje adhat meg a hétköznap ezer bajában vonagló emberi szíveknek.

A mai nemzetgyűlés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 28.

A mai nemzetgyűlést délután öt órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. Markovity Voja belügyminiszter Zsujkovity Aleksza és Sztankovity Csedomir interpellációira válaszolt. Majd áttérve a napirendre, az új házszabálytervezet került tárgyalás alá. Sztaiics Ilija földművelőpárti képviselő kezdi meg a vitát és ez a földművelőpárt klubjának véleménye alapján kritizálja az új házszabályok rendelkezéseit és ki-jelenti, hogy pártjának tagjai a javaslat ellen szavaznak. Ugyancsak a házszabályok ellen szólt fel

Zsujevity Aleksza radikális képviselő is. Protity Sztobjan külön hibául rója fel, hogy az új rendelkezések tulajdon hatalmat biztosítanak a kormánynak a pártokkal szemben és korlátozzák a szólásszabadságot. A külügyi és hadügyi bizottságok megszervezésére vonatkozólag Protity egyetért a kormánnyal és szintén nem tartja szükségesnek a bizottságok megszervezését.

Protity beszéde után a Ház elnöke az ülést berekesztette és a következő ülést holnap délután négy órára tűzte ki.

Anglia hadianyagot szállít a Szovjetnek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Moszkva, febr. 28.

A központi végrehajtó bizottság február 17-iki ülésén Trotszkij nagy beszédet mondott, melyben rámutatott a fegyver- és lőszervásárlás sürgős szükségességére. A bizottság hosszú vita után hozzájárult az indítványhoz és megadta az engedélyt a kért tizenhatmillió aranyrubel kiutalásához. A bizottság utasította Löwy revali szovjet megbízottat, hogy a revali bankokban létbe helyezett aranykészletből a megfelelő mennyiséget Angliába szállítsa, ahonnan a hadianyagot megrendelték.

Németország elégedetlen

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin febr. 28.

Lloyd George és Poincaré boulognei értekezletének eredménye Németország részére csalódást hozott. A lapok azt írják, hogy az angol miniszterelnök teljesen behódolt Poincarénak. A „Lokalanzeiger” szerint ezek után fölösleges Németország megbízottjait Genuába küldeni, mert ott ismét kénytelen lesz a francia nacionalista-blokk cinikus zászlóalja kezéből ultimátumot átvenni.

TÖZSDE

Február 28

Zürich. (Nyitás.) Devizák: Berlin 223, Newyork 511, Milano 2700, Prága 915, Budapest 7, Zagreb 155, Varsó 12, Wien 10, bélyegzett 9.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 227, Newyork 511, London 2261, Páris 4680, Milano 2710, Prága 910, Budapest 73, Zagreb 155, Varsó 12, Wien 10, bélyegzett 008 és fél.

Budapest. (Nyitás.) Valuták: Napoleon 2645, Font 3085—80, Dollár 690, Frank 64, Lengyel marka 16, Márka 314, Lira 36 és egynegyed, Rubel 49.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 2245, Font 3000, Dollár 695, Frank 6400, Lengyel marka 16, Márka 322, Lira 3635, Osztrák korona 11, Rubel 49 és fél, Lei 525, Szokol 1233, Dinár 820, London 3090, Newyork 697 és fél, Berlin 315, Milano 3675, Páris 6375, Prága 1235, Zürich 13625, Wien 11, Zagreb 212 és fél.

A kisentente beogradi konferenciája.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 28.

A külügyminisztériumban nagy előkészületek folynak a kisententének március ötödikén és következő napjain tartandó gazdasági és pénzügyi konferenciájára. Hír szerint ezen konferencián Lengyelország képviselője nem vesz részt. A tárgyalások, illetve a munka befejezésére mindössze öt napi határidő áll rendelkezésre, mert utána következik a kisentente másik konferenciája, amelyen a politikai kérdéseket fogják tárgyalni.

Ószerbia kerületi felosztása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 28.

Az állam kerületi felosztását tárgyaló bizottság a mai nap folyamán nem tartott ülést. A fennakadás oka az, hogy a kormányzó-pártok között ellentétek merültek fel Ószerbiának kerületekre való felosztására vonatkozólag. Ugyanis egyes képviselők azt javasolták, hogy a most létező köröket kerületekké alakítsák át.

Pasity öfelségénél.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 28.

Pasity Nikola miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órakor kihallgatáson jelent meg öfelsége Alexander király előtt és a politikai helyzetről referált az uralkodónak. Ugyanekkor fogadta a király Vaszity hadügyminisztert is.

A románial festőművészek képkiallítása Beogradban

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 28.

A közoktatásügyi minisztérium művészeti osztálya meghívta a romániai festőművészeket, hogy öfelsége Alexander király esküvője alkalmával rendezzenek képkiallítást Beogradban. Az erre vonatkozó tárgyalások már megindultak.

Ausztrla évi deficitje.

Wien, febr. 28

A parlamenti törvényben az államháztartás ezévi deficitjét kétszázötven milliárdra becsülik.

A demokraták Pasityáról

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 28.

Davidovity Ljuba, a demokrata-klub elnöke, továbbá Jovanovity Ljuba, Zsvikovity Markó és Uzinovity képviselők Pasity miniszterelnököt kabinetjében meglátogatták és hosszabb beszélgetést folytattak vele az állam kerületi felosztásának kérdéséről.

Poincaré és Benes tanácskozásai.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 28.

Politikai körökben hírlik, hogy Poincaré és Benes a békeszerződések védelmére szerződést kötöttek, amely szerint a két állam háboru esetén kölcsönösen támogatja egymást.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 28.

Klebersberg belügyminiszter újságírók előtt nyilatkozott a választójogról és kijelentette, hogy a választójog, amelyet Bethlen kabinetje hoz, a béke, a társadalmi leiggadás és a megnyugvás választójoga és meggyőződése szerint oly parlamentet biztosít az országnak, amely munkaképes. A belügyminiszter egyáltalán nem tart alkotmányjogi küzdelmekről.

Budapest, febr. 28.

Az onódi választókerület Fényes Lászlót jelölte független polgáriszocialista párti programmal.

Budapest, febr. 28.

A szociáldemokrata-párt választmányja ma határozó részvételéről a választásokon. Eddigi jelek szerint passzivitásban maradnak a titkos szavazás elejtése, a lajstromos szavazás mellőzése miatt.

Budapest, febr. 28.

A magyar rendpárt legitimista tagjai, huszonötön csatlakoztak a keresztény ellenzékhez. Rakovszky és Andrassy üdvözölték a belépőket.

Sopron, febr. 28.

A soproni választókerületben a választások alkalmával Gratz Gusztáv külügyminisztert jelölik. Hír szerint a miniszternek annyi híve van, hogy egyhangú megválasztása biztosra vehető.

Budapest, febr. 28.

Az Andrassy- és Friedrich-párt foglalkozott a választójogi rendeletnek a lapokban megjelent intézkedéseivel és ennek folytán elhatározta, hogy éles harcot hirdet elene.

Budapest, febr. 28.

A debreceni kisgazda-párt a tegnapi értekezletén kimondotta feloszlását. A párt tagjainak nagyrésze belépett a függetlenségi 48-as Kossuth-pártba.

Németország fizet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 28.

Németország tegnap lefizette a jóvátételi összeg ötödik részletét, hamincegy millió arany márkát.

A valuta- és deviza-rendelet módosítása.

Külföldre csak a Narodna Banka fiókjai adhatnak el dinárt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 28.

A pénzügyminiszter javaslatára a valutára és devizákra vonatkozó szabályrendeletet egyes részeiben újból megváltoztatták. A kormány a módosítást elfogadta, hogy a valutákkal való további üzérkedést megakadályozza. Az új rendelkezés megtiltja az összes bankoknak és magánszemélyeknek mindennemű efektiivdinár és dinár értékben fizetendő eszközök, úgymint esekkek, hitelvelek és kifizetéseknek eladását a külföldi tőzsdéken. Dinárok és egyéb fizetési eszközöknek eladására a külföldön a Narodna Banka és fiókjai kaptak engedélyt. Kereskedők, akik igazolni tudják, hogy a dinárokat a Narodna Bankánál vették, hazai termékek kivételénél nem kötelesek a valutát biztosítani.

Az összes eddig megkötött vétel- és eladások nyolc napon belül bejelentendők a Narodna Bankánál. Egyben bejelentendő az összeg és hogy milyen célból történt a vétel, vagy eladás. A fennálló összes kötések egy hónapon belül lebonyolítandók. Bankok és magánszemélyek transzaksió céljából külföldi piacokra nem vihetnek valutákat és devizákat. Bankok és váltóüzletek, valamint

magánosok csak akkor vehetnek és adhatnak el devizákat, hogyha az előírt módokat betartják. A külföldi fizetések fedezésére igénybevehető devizák vételére a kereskedelmiügyi miniszter adja a szükséges engedélyeket. A kivitellel foglalkozó bankok nem biztosíthatják önmaguknál a kiviteli valutát, hanem kötelesek azt a Narodna Bankánál, vagy valamelyik fiókjánál biztosítani.

Minden aruvételnél, amelyet a kereskedők vagy nem kereskedők kötnek a külföldön, kötelesek kerénnel a Narodna Banka főintézetinél működő bizottságokhoz fordulni, amelyek az értékek megvételére engedélyt adnak.

A kereskedők kérvényeihez kötelesek igazolványt csatolni, arról, hogy a megrendelés megkötöttet és hogy a beszerzendő devizakért kizárólag csak az árut veszik meg, amelyre az engedélyt megkapják.

Ilyen engedélyk kiadására jogosult a vajdaság részére a Narodna Banka novisadi fiókja.

Mindezek a rendelkezések a „Sluzbene Novine”-ben való megjelenés napján lépnek életbe.

A genuai konferencia előkészítése

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 28.

Március harmadikára várják a genuai konferencia előkészítésével megbízott angol és francia szakértők tanácskozásának megnyitását. A szakértői ülések alatt Poincaré a francia-angol szövetségi szerződés aláírására Londonba utazik.

Páris, febr. 28.

Dr. Lanzer, az új olasz külügyminiszter Washingtonból Hágába érkezett. Utközben Párisban Poincaréval találkozott, akivel a genuai konferenciát illetően hosszabb eszmecsere folytatótt.

Moszkva, febr. 28.

Az olasz külügyminiszter táviratilag közölte a szovjet külügyi népbiztossal, hogy a szovjet delegátusok a genuai konferencián ugyanazokat a jogokat élvezik, amiket a többi államok képviselői.

Nyugateurópa szocialistái a lefegyverzésért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 28.

Németország, Belgium, Franciaország, Anglia és Oroszország szocialista munkáspártjainak kiküldöttjei Majnafrankfurtban gyűlést tartottak, amelyen megállapították, hogy a kényszer és erőszak politikája csődöt mondott. Ezért elhatározták, hogy országaik parlamentjeiben képviselőik által a fegyverkezések korlátozását és a katonai megszállások megszüntetését követelik.

Repülőforgalom Páris, Budapest és Bukarest között.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 28.

A Havas-ügynökség értesülése szerint májusban megindul a légi-forgalom Páris, Budapest és Bukarest között. Az egész út költségét is megállapították már, amely 1200 frankot tesz ki. Budapest lesz a pihenő állomás. Az utlevélvizsgálat kérdésében mind a három állomáson egységesen járnak el.

Az osztrák hitel-tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 28.

A párok ma megkezdik a hitel-folyósításáról a tárgyalásokat. Minden párt három tagot küld ezekre a tanácskozásokra. A szociáldemokraták még nem határoztak. Először a keresztényszocialisták tervét tárgyalják, amely szerint a hitel-folyósítást szövetségi törvénnyel szabályozzák. A hitelt elsősorban a korona megszüldítésére fordítanák.

Orosz agitátorok Németországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 28.

A berlini lapok híradásai szerint az orosz agitációs szervezet három-ezer tanítványát letartóztatták, miután Középnémetországban tanácsköztársasági propagandát fejtettek ki.

HIREK

Helyreállt a Vajdaságban a rendszeres vasúti forgalom. Szuboticáról jelentik: A szubotici vasutigazgatóság közlése szerint az összes vasúti vonalakon ismét megindult a teljes áruforgalom. Az áru átvétele és továbbítása tekintetében nem áll fenn semmiféle korlátozás.

Házasság. Davidovits István, a Hazai Fatermelő R-T. gyergyóalmási fűrésztelepeinek vezetője február 26-án házasságot kötött Vajda Irmával Gyergyószentmiklóson.

Magyary Pál kanonok temesvári szenátorjelölt. Temesvárról jelentik: A Magyar Szövetség temesvári tagozata elhatározta, hogy a parlamenti választásokon aktív részt vesz és a szenátusi állásra jelöltet állít. A jelölti értekezlet szombat este tartották meg és elhatározták, hogy a jelöltséget Magyary Pál kanonoknak ajánlják fel. Az értekezlet megbízásából vasárnap délután Sztura Szilárd dr. elnökletével küldött kereste fel a kanonokot és közölte vele a Magyar Szövetség határozatát. Magyary válaszában megköszönte a bizalmat és elfogadta a jelölést. Programját a közeli napokban egybehívandó népgyűlésen nyilvánosan is elő fogja adni. — Magyary Pált Beeskerekben sokan ismerik. Évekig a beeskerek-i róm. kath. egyházközség plébánosa volt s innen került Temesvárra, ahová a temesvári püspök kanonokká nevezte ki.

Betiltották a lőexporthatározat Romániából. A román kereskedelmiügyi minisztérium, mint Bukarestből táviratozzák, értesíti az érdekelteket, hogy lovak kivételére vonatkozó kérvényeket ne nyújtsanak be, mert a lőkivitel a legszigorúbban meg van tiltva.

A Fáklya Ady-délutánja. A „Fáklya” szerkesztősége március 5-ikén nem matinén, hanem délutáni előadásban mutatja be Ady költszetét. Az előadás tehát március 5-ikén, vasárnap délután 5 órakor lesz a Kaszinó nagytermében. Jegyek az Ady-délutánra már kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedésében személyenként 5 dinárért. Ugyanott egyuttal felülfizetéseket is elfogadnak a „Fáklya-kulturális” javára. Az Ady-délután részletes műsorát legközelebb adjuk.

Az opiumkereskedés szabályozása. Folyó évi március hó 25-én a népszövetség az ópiummal való nemzetközi kereskedelem kérdését szabályozza. — Ezen a konferencián az SHS állam is képviselve lesz. A kérdés szabályozása a mi államunkra nézve azért bir kiváló jelentőséggel, mert itt terem a legkiválóbb minőségű opium az egész világon.

Mennyibe kerül a gyufa Oroszországban. Az Ármegállapító bizottság Oroszországban egy láda gyufának az árát 600.000 rubelben állapította meg, tehát egy skatulya gyufa ára 600 rubel, Turkesztánban, Szibériában és a Kaukázusban 1200 rubel.

Külföldi kifizetéseket és átutalásokat, valamint esek-beváltásokat legoosobban közvetít a Nagybeeskerek-i Népbank R-T. (62. számú távbeszélő.)

1/1
1/2
1/4
1/8

Hárommilliárdos pénzbírság — vagy husz napi fogház. Budapestről jelentik, hogy egy borsodmegyei járás főszolgabírája egy fanagykereskedő cég főnökét engedély nélküli fakivitel miatt vonta felelősségre. A törvényes rendelkezés értelmében ilyen esetben az elért haszon tizszerezését lehet büntetéképpen kiszabni, az árufélhajtás elleni törvény értelmében pedig a százszorosát. Ebben az esetben az elért haszon harminc millió korona volt, a büntetés tehát három milliárd magyar koronára rugott volna. Ennyi vagyona nem is volt a szóbanforgó cégnek és a szolgabíró a pénzbírságot husz napi fogházbüntetésre változtatta át, amelyet a delikvens ezidőszámtól már le is ült.

Mennyit dohányzik Briand? Briand amerikai útja alkalmával, amikor résztvett a washingtoni konferencián, 100 dohoz cigarettát vitt magával. Visszajövet 20 dobozzal maradt meg. Megállapították, hogy Briand naponta 50 cigarettát szív el.

Néprajzi térképek. Az állami statisztikai hivatal nemsokára térképeket fog kibocsátani, melyek az egész államterület népének sűrűségét, nemzetiségi és vallási viszonyait fogja feltüntetni.

Csecsemő a minisztériumban. Wienben közbeszéd tárgyát képezi az az eset, ami a szociális jóléti minisztériummal történt meg. Ennek a minisztériumnak egyik alkalmazottja ugyanis az illető minisztériumban, az egyik miniszteri tanácsos szobájában egy hat hónapos fiúcsesemőt talált. A kis csöppség pólyájára cédula volt fűzve, melyben a gyermek ismeretlen atyja elpanaszolja, hogy nem tudta már tovább nézni, hogyan sorvad el az éhségtől a csecsemő és ezért azt az állam gondjaira bizza mindaddig, míg munkát nem talál. Utolsó ruháit is eladta, hogy a háztartás költségeit fedezhesse. Négy évig háboruban volt és csak a rokkantjárnadóságot kapja az államtól, ez pedig nem elég ahhoz, hogy a gyermekét is eltarthassa. A minisztérium a gyermeket egy menhelyben helyezte el.

Atulások és csek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legjutányosabban eszközölhetők — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybecskereki Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendeletek értelmében árukvitelre vonatkozó valutabiztosítások is nyújtanak.

Nemzetközi tarifakonferencia Wienben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 28.

Az alsóausztiai kereskedelmi és iparkamarában március nyolcadikától tizennegyedikéig nemzetközi tarifakonferencia lesz. A konferenciára az ententeon és az utódállamok kivül meghívták Magyarországot is.

A városi villammű ujjászervezése.

Hirdetmény útján ajánlatokat kérnek. — A világítási díjak kérdése. — Kibővítik a telepet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 28.

A városi villammű-bizottság ma délután tartott ülésében megette az első lépést a villammű ujjászervezése ügyében. Ugyanis elvben elhatározta, hogy a reorganizációt keresztülviszi. Targyalás alá került Alexity Bogolyub polgármesternek, már a „Torontál” tegnapi számában ismertett két terve, a melyeket a tagok elfogadhatónak találtak, azonban egyelőre egyik mellett sem foglaltak állást, hanem úgy döntöttek, hogy a város a lapokban hirdetés útján felhívja a villamművek szervezésével foglalkozó vállalatokat, hogy tegyék meg írásbeli ajánlataikat, milyen módok és feltételek mellett volnának hajlandók az itteni üzemet átvenni. Ebben a tekintetben az iparkamárak tanácsát is kikéri a városi tanács. Az ajánlatok és javaslatoktól függ aztán, hogy az üzem további vezetése milyen módon történik.

Hogy az ajánlattevők a város feltételeiről tájékozódhassanak, a hirdetménybe befoglalja a tanács a főbb feltételeket, amelyeknek alapján a villamművet átadná. Ezek között első helyen szerepel az utéak, a városi hivatalok, üzemek, iskolák díjtalan világítása és a bruttó-jövedelem bizonyos százalékának átengedése a városnak. Továbbá az új vállalkozók tartoznak éjjel és nappal áramot szolgáltatni és hogy a fogyasztóközönség tulságos megterhelésnek ne legyen kitéve, az áramdíj megállapítása csakis egy bizonyos egységár alapján történhet.

Ezek ugyan súlyos feltételeknek látszanak, de viszont arányban állnak a várható jövedelemmel, ha figyelmebe vesszük, hogy a nappali áramba mint nagyfogyasztók bekapcsolódnak majd az ipari üzemek is és az új vállalkozóknak jogukban áll az üzemet annyira kibővíteni, hogy a szomszédos községeket is elláthassák villamárammal.

A pápa és a szlovenszkoí egyházkerületek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, febr. 28.

A Szlovenszka Politika szerint XI. Pius pápa nem hajlandó a szlovenszkoí felvidék egyházmegye új beosztásához hozzájárulni.

Az angol kormányválság.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 28.

A parlamenti körökben ismét arról tárgyalnak, hogy az angol kormány helyzete az ir politika és az indiai események miatt megrendült. Lloyd George lemondása néhány nap múlva várható. Utódjául Beourt emlegetik, akit Asquit és Grey is támogatnak.

Bucusu, a farsangtól.

Kevés konfettit dobáltak

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 28.

A farsang tegnap még egy utolsót keringőzött ezen a vén világon s ezzel itthagytott bennünket, egyedül, a szomorúságban. A napokban még itt lépdelt mellettünk, vigmulatságaival és szórakozásaival feledtette a ma keserűségét, tegnap azonban már utoljára volt közöttünk, bucsut intett és eltűnt az idő paripáján.

Tegnap a farsang utolsó napján méltóképpen bucsuztatták a vigságok boldog idejét. Persze csak az akarat volt meg, a régi hamisítatlan lélekből fakadó jókedv hiányzott, elvitte azt a megélhetés és a szürke mindennapi gondok állandó refrainje, mely az ünnepek kül-színét is erősen tompítja, befolyásolja. A korzón már délután három óra felé nagy tömegekben hullámozt a sétáló közönség, az arcokon a kivánság és a várás feszültsége látszik — a szokásos felvonulást lesik! Az ígért nagyszabású karnevál azonban elmaradt, mindössze néhány jelmez és álarcos alak futkosott végig a Fő-után.

A konfetti- és szerpentin-csata távolról sem közelítette meg az azelőtti évek arányát. A háborúelőtti divó rizs-dobálásnak se hire, se hamva. Még a konfettit is drágálották, hát még a rizst. A konfetti csomagját eleinte egy dinárért árusították, később már két dinárt is elkértek. A kereskedők és árusítók nagyon elégedetlenek voltak a kis forgalom miatt, nem is fogytak ki a panaszból, mert sokkal jobb üzletre számítottak. Beeslésük szerint nem fogyott el több, mint ötszáz csomag konfetti.

Estére kigyulladtak a sápadt villanylámpák, a korzó lassankint felvette esendes hétköznapi képét, a farsagnak vége.

Lloyd George Magyarországról.

London, febr. 28.

Lloyd George a „Daily Mail” tudósítója előtt kijelentette, hogy Magyarország ekszisztenciáját minden körülmények között biztosítani kell. Az ententehatalmak meg vannak róla győződve — mondotta — hogy Magyarország gazdasági talpraállítása feltétlenül szükséges.

Kommunistapuccs készül Németországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 28.

Politikai körökben márciusra kommunista puccsot vártak. Ezzel kapcsolatban a bajor szénbányákban sztrájk fenyeget. Ez előfutárja lenne a bajorországi általános sztrájkknak, amelyet február tizenegyedikén Berlinben a kommunista-párt határozott el.

A dunai konföderáció is szóba kerül a genuai konferencián.

Benes politikájának legujabb diadala. Pozsony, mint a dunai államok kereskedelmi gócpontja. — Románia inkább Budapestet szeretné. — Jugoszlávia minden kérdésben Csehszlovákiát támogatja.

A „Torontál” wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 28.

Benes Eduard, a csehszlovák köztársaság miniszterelnöke és külügyminisztere új nagy sikert aratott a középeurópai politikában. Hiteles értesülés szerint a genuai konferencián szóba fog kerülni a középeurópai konföderáció is. Miként ismeretes, a kisentente diplomatái Beogradban előértekezetet tartottak, amelyen megbeszéltek állásfoglalásukat a genuai konferencián. Benes külügyminiszter javaslatára a kisentente összes kormányai elhatározták, hogy a genuai konferencia céljaihoz alkalmazkodva, minden kérdésben kerülni fogják a politikai vonatkozásokat és állásfoglalásukat esetről-esetre a gazdasági szempontok fogják meghatározni. Erre az indítványra Benes külügyminiszter azért határozta el magát, mert az utóbbi időkben ellenfelei részéről az ententeot arról próbálták meggyőzni, hogy Benes Középeurópa rossz szelleme és minden állásfoglalását a Magyar ország elleni gyűlölet inspirálja. Benes külügyminiszter a genuai konferencián be akarja bizonyítani ennek a vádnak alaptalanságát. Eppen ezért a kisentente diplomatái elhatározták, hogy a konferencián Magyarország ellen egyetlen panaszt sem fognak beadni, hanem csak a gazdasági természetű kérdések tárgyalása során fogják álláspontjukat precizirozni. Ezt a kérés-kívül ügyes határozatot Benes arra használja fel, hogy a konferencián szóba hozza a dunai gazdasági konföderáció tervét. A kisentente diplomatái sorban fel fognak szólalni és igyekeznek a nagyhatalmakat arról meggyőzni, hogy Középeurópában addig nem lehet rend és nyugalom, míg a dunai államok valamilyen formában gazdasági uniót nem alkotnak. A kisentente összes államai készek arra, miként erre Beogradban megállapodtak, hogy egymással szemben a legmészszebbmenő gazdasági kedvezményeket biztosítsák és arra is hajlandók, hogy a forgalmi eszközöket, vasutait és folyami járataikat államközi központi szerv vezetése alá rendeljék. Állítólag Ausztia és Lengyelország is hajlandó, hogy ezekben az egyezményekben részt vegyen. Nagy akadály azonban a kisentente szerint az, hogy Magyarország féltékenyen őrködik gazdasági önállósága felett. Ebben az expozében a kisentente összes államai megállapodtak. Mikor azonban ahhoz a kérdéshez érkeztek, hogy miképpen nyerjék meg Magyarországot, a tanácskozók véleménye megoszlott. A román delegátusok szerint Magyarországot meg lehetne nyerni, ha átengednék Budapestnek a dunai hajózás gócpont-

Ne felejtse el,

hogy az áll. osztálysorsjáték III. húzása márc 7 és 8-án lesz, miért is siessen régi sorsjegyvét márc 2-ig megújítani az IPAR ÉS KERESKEDELMI BANKNÁL VELIKI BECSKEREK, ALEXANDROVA (FŐ) U Ugyanott új sorsjegyek is kaphatók

1/1 sorsjegy ára oszt.-ként 40 B.
1/2 „ „ „ 24 „
1/4 „ „ „ 12 „
1/8 „ „ „ 6 „
Telefon 210.

1/1 sorsjegy ára oszt.-ként 40 B.
1/2 „ „ „ 24 „
1/4 „ „ „ 12 „
1/8 „ „ „ 6 „
Telefon 210

Videkiek levélileg is rendelhetnek

ját. Románia szerint ez Magyarországot valamiképpen kibékítendő és a magyar kormány ezért az árért hajlandó lenne Benes dunai konföderációjában részt venni. A csehek ezzel szemben ragaszkodtak ahhoz, hogy Pozsony legyen a dunai hajózás központja és kifejtették álláspontjukat, amelynek konkluziója szerint nem fontos, hogy Magyarország azonnal csatlakozik a konföderációhoz, mert az események folytán előbb-utóbb kénytelen lesz ezt megtenni. A cseh véleményhez az SHS királyság képviselői is csatlakoztak, akik egyébként mindenben a régi álláspont hívei. Mivel a románok minden kapacitálás ellenére is hajthatatlannak maradtak, abban állapodtak meg, hogy a genoui konferencián a kisenntente összes államai hansúlyozni fogják a közép-európai gazdasági unió szükségességét, azonban a kivitel módokról csak akkor terjesztik elő álláspontjukat, ha erre a nagyhatalmak megintertpellálják a kisenntente képviselőit. Ekkor Románia is előterjeszti saját külön véleményét.

A beogradi konferencia ezen határozata, Románia magatartása ellenére kétségkívül Benes külügyminiszter legujabb diadala. Benes ugyanis a genoui konferencián azért akarja szöbhözni a közép-európai konföderáció kérdését, mivel bizonyos, most nagy politikai befolyással bíró francia körök az utóbbi időkben ismét erősen lanszirozzák a közép-európai konföderáció kérdését, még pedig nem abban az értelemben, amely Benesnek kedves lenne, hanem az osztrák és magyar legitimisták befolyására. Benes tehát azt akarja elérni, hogy a genoui konferencián szóba kerüljön az elvitathatatlannul szükséges közép-európai gazdasági konföderáció, abban a formájában, miként ez a kisenntentek kellene. Hogy ez Benesnek sikerült Beograddal és Bukaresttel elfogadtatnia, ez ügyes sakkhúzás volt a közép-európai legitimista vezérek és azoknak francia protektoráival szemben.

Szemere Pál.

Sport

Sp. V. Fürth—IFC Nürnberg = 3:2 (3:1). Jóformán egész Európát izgalomban tartotta a két nagy német rivális egyesület találkozója. Ami az ilyen hegemoniáért vívott küzdelmeknél majdnem természetes, a publikum reményeiben esalódva hagyta el a pályát. A mindenáron győzni akarás a legnagyobb durvaságokra ragadtatta a játékosokat, különösen áll ez Nürnbergre, melynek csapatából egyet ki is állítottak. A zord időjárára 22 ezer ember néze végig a matchet.

A zakopanjei si-versenyen a magyar válogatott staféta legyőzte a lengyeleket. (A szükszavú távirat részleteket nem közöl.) Az ugyanakkor megrendezett koresolyabajnokság 500 méteres versenyében. I. Torn Aladár (senior) Kárpátgyesület 47-02 mp. A junior 500-ast Csarjank András (Tátraegyesület) nyerte 50-09 mp.-es jó idővel.

Francia-cseh szerződés.

Páris, febr. 28.

Politikai körökből eredő hírek szerint Poincaré és Benes a békeszerződések védelmére szerződést kötöttek. A szerződés azt is megemlíti, hogy háboru esetén kölcsönösen támogatják egymást.

Az orosz kommunisták boitránya Bécseben.

Bronskij Warszawski követ féktelen agitációja — Moszkva új követet küld Bécsebe. — Az orosz-osztrák egyezmény.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 28.

Mintegy másfél év előtt Szovjet-oroszország Bronskij Warszawski dr. személyében megbízottat küldött Wienbe, hogy az ellenőrizze az osztrák orosz hadifogoly kieserelő akciót. Közben a hadifoglyok kieserése hamar befejeződött és Bronskij Warszawski nem távozott Wienből, hanem új működési kört keresett és talált magának. A szovjetkormány Bronskij dr.-t ki nevezte wieni ügyvivőjének és az orosz „diplomata” úgy járt-kelt Wienben, mintha tényleg legális, elismert követ lett volna. Mivel azonban követi teendői nem nagyon foglalták el, sok ráérő idejét a kommunista agitáció fejlesztésére fordította. Az ő anyagi segítsége révén tudta az osztrák kommunistapárt lapját, a „Rote Fahne”-t fentartani és a Wienbe menekült magyar kommunisták akciójára is sok pénzt áldozott. A wieni rendőrség már régóta gyanakvással kísérte az orosz kiküldött működését és több esetben tényleg sikerült pozitív adatokat szerezni arra nézve, hogy Bronskij követ élénk összeköttetésbe áll a Wienben működő és törvényellenes akciókat előkészítő kommunista csoportokkal. Mikor az osztrák kormánynak már elegendő adat volt birtokában, felhívta Bronskij követet, hogy hagyja el az osztrák fővárost, különben kénytelen lesz őt erőszakkal eltávolítani. Ausztria ezen erélyes fellépését egyébként a francia és jugoszláv követek is sürgették, mivel ők is tudomást szereztek Bronskij Warszawski wieni tevékenységéről. Az osztrák kormány intervenciója azonban eredménytelen maradt. Bronskij követ az osztrák kormány jegyzékére válaszolva kijelentette, hogy ő csak az erőszaknak engedelmessé tét távozik Wienből, kijelenti azonban, hogy Oroszország a wieni kormány esetleges ilyen aktusát barátságtalan eszelekedetnek fogja tekinteni és az Oroszország területén tartózkodó osztrákokkal szemben retorziót fog gyakorolni. Az osztrák kormány erre a fenyegetődzésre letett arról, hogy Bronskij dr.-t erőszakkal távolítsa el Wienből. Így tehát a tél

elején, mikor a wieni kormány ezen lépése megtörtént, úgy látszott, hogy Bronskij dr. élete végéig fogja boldogítani az osztrák köztársaságot esőpöt sem kívánatos jelenlétével. Közben azonban a wieni „Magyar Kommunista-párt” két részre szakadt. Landler csoportja összeveszett Vágó Béla csoportjával, mivel Vágó a Kun Béla által Moszkvából küldött loptott platinakelyheket, gyémántokat és arany rubeleket nem osztotta fel igazságosan a végrehajtó bizottság tagjai között, hanem csak saját szűkebb frakciójának juttatott belőle. Landlerék ezért úgy megharagudtak Vágóékra, hogy nemcsak a párt végrehajtó bizottságából, hanem a „Proletár” szerkesztőségéből is kivonultak és újra feltámasztották a rossz emlékezetű „Vörös Ujság”-ot. A „Proletár” azután Landlerék svindlieit leplezte le, míg a „Vörös Ujság” Vágóék piszkos üzenleiről rántotta le a leplet. A moszkvai kormánynak azonban ez a belső harc, amely a „Vörös Ujság” megjelenésével immár a legteltesebb nyilvánosság előtt folyt le, igen kellemetlen volt, mert a bős elvtársak kiméletlenül megírták egymásról az igazat és ezek az igazságok nemcsak rájuk, hanem a moszkvai végrehajtó bizottságra is nagyon kompromittálók voltak. Kun Béla és Pogány József valósággal toporzékolnak, amikor a wieni eseményekről értesültek és mindenért Bronskij dr.-t okolták, aki tapintatos közreműködésével, szerintük még idejében elsimíthatva volna az ellentéteket. Eppen ezért Kun Bélák intervenciójára Trotszkij visszarendelte a múlt hónapban Bronskij követet. Bronskij azóta Moszkvában időzik. Mikor elutazott, az orosz misszió nyilatkozatot adott ki, hogy Bronskij dr. az osztrák-orosz szerződés perfektuálása végett utazott Moszkvába. Most azonban az a hír érkezik, hogy Bronskij már csak mint magánember tér vissza Wienbe, hogy átadja hivatalát utódjának, egy Schlitter nevű balthi születésű német kommunistának. Az osztrák kormány ugyan legszívesebben látta volna, ha Oroszország nem küldött volna újra követet, de mivel időközben Ausztria már keres-

kedelmi szerződést is kötött Szovjet-Croszországgal, kénytelen-kelletlen túrni fogja, hogy Schlitter folytassa, amit Bronskij Warszawski abbahagyott.

Érdekes, hogy az osztrák lapok egy szóval sem emlékeznek meg az orosz kommunisták sorozatos wieni boitrányairól és csak rövid hirben közlik, hogy az orosz „követségen” valószínűleg személyi változások lesznek. A személyi változás érdekes előzményeiről azonban nem emlékeznek meg.

Szemere Pál.

Pályázati hirdetés.

A veliki becskerekai róm. kath. hitközség, a templomszolgálat (sekretyes) állását pályázati útján betölteni kívánja. Pályázni óhajtok nyujtsák be kérvényeiket f. évi március 15-éig a hitközségi irodában, hol a pályázati feltételek is megteudhatók.

A róm. kath. hitközség elnöksége.

Egy 317

okleveles gyógyszerész és egy gyógyszerészgyakornok azonnal felvétetik

E. NIKOLIČ gyógyszerteráiban Veliki Beeskerek.

Keresünk tényleges löerőben kifejtő **14-18 HP gőzgépet**

vagy motort. Ajánlatokat kérünk

Téglagyár, Bega Sv. Djurdj.

Kováts cukrászda

keres egy csinos, jómodoru szerbül is beszélő

kisasszonyt

a cukrászdába, teljes ellátással és fizetéssel. 31

Eladó: 12 HP huzatós Schut-leworth lokomobil, 5 HP stabil benzinmotor, 4 HP. Hofter magánjárógarnitúra, 2 pár 40" teljesen új kőjárt, komplett tengerimorzsoló, 2 HP. benzinmotorral, dinamó, elektromotor. Bővebbet: Róza Ferenc St. Kanizsa vagy Petrás László V. Beeskerek. (Válaszbélyeg melléklendő)

Aki 161

mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja, már most megrendelheti kisebb mennyiségben vagy vagonfélben. Mész direkt az égetőkemencéből érkezik.

STEIN IGNÁC Debelyacs. Telefonsz. 20.

Szövetek és bélés

óriási választékban nagyban alábbi cégnél:

Adler & Büchler

ZAGREB, Preradovičeva ulica 2.

Telefon 26—56. Sürgőnycim: Štofova.